

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет

Кафедра обліку і оподаткування та маркетингу

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

ОБЛІК І ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Виконала

студентка II курсу

групи ОО – 2м з

освітнього ступеня «Магістр»

спеціальності 071

«Облік і оподаткування» _____ Яцканич Марина Михайлівна

Науковий керівник

к.е.н., ст. викл.

_____ Королович Оксана Омелянівна

Робота допускається до захисту:

Завідувач кафедрою обліку

і оподаткування та маркетингу

д.е.н., професор

_____ Реслер М.В.

Мукачево - 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. Теоретичні основи обліку і контролю діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу	6
1.1. Особливості діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу.	6
1.2. Стратегії розвитку в управлінні діяльністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу	16
1.3. Визнання і формування результатів діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу: проблеми теорії та практики	22
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ II. Особливості обліку діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу	34
2.1. Облік спеціалізованих робочих активів підприємств готельно-ресторанного бізнесу	34
2.2. Облік витрат, доходів і результатів діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу	40
2.3. Економіко-математичне моделювання у системі управління діяльністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу	48
Висновки до розділу 2	57
РОЗДІЛ III. Внутрішній контроль спеціалізованих робочих активів і результатів діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу	54
3.1. Організація внутрішнього контролю діяльності підприємств	54
3.2. Методика контролю руху спеціалізованих робочих активів підприємств	65
3.3. Внутрішній контроль результатів діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу	73
Висновки до розділу 3	79
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84

ВСТУП

Актуальність теми. Одним із пріоритетних напрямів перебудови національної економіки є необхідність створення передумов для ефективного функціонування готельно-ресторанного бізнесу, що є однією з важливих складових туристичної інфраструктури, важливим напрямом соціально-економічного розвитку країни, який виступає основним джерелом надходження валютних коштів в економіку, презентує вітчизняний туристичний продукт на світовому ринку, як наслідок є рушійною силою в процесі глобалізації та інтеграції України до світового економічного простору.

Трансформаційні процеси, що супроводжують національну економіку, зумовлюють потребу в системному дослідженні функцій обліку і внутрішнього контролю з метою вдосконалення обліково-контрольного забезпечення системи управління підприємств як важливої інформаційно-аналітичної складової у сучасних умовах господарювання.

Проблемні аспекти загальнотеоретичних, методичних і методологічних засад обліку і внутрішнього контролю діяльності підприємств у своїх працях розглядали В. І. Бачинський, М. І. Бондар, Ф. Ф. Бутинець, Г. М. Давидов, В. А. Дерій, Р. О. Костирко, М. Д. Корінько, М. В. Корягін, Я. Д. Крупка, І. Д. Лазаришина, Н. А. Остап'юк, А. А. Пилипенко, В. О. Шевчук, Л. В. Чижевська, І. Й. Яремко та ін.

Значний внесок у розвиток системи обліку і внутрішнього контролю діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу зробили такі вчені: О. Г. Варенич, Н. С. Герасимова, О. М. Гриценко, І. В. Десяткіна, П. О. Куцик, В. І. Попович, О. М. Чабанюк, Л. М. Янчева та ін. Однак низка проблемних аспектів обліку і внутрішнього контролю діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу в сучасних інтеграційних умовах національної економіки потребує комплексного вдосконалення, що зумовило вибір теми роботи, актуальність дослідження, мету, завдання та основні напрями.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є поглиблення теоретико-методологічних положень та розробка науково-практичних рекомендацій із

удосконалення обліку і внутрішнього контролю у системі управління діяльністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Для досягнення мети дослідження визначено такі завдання:

- вивчити особливості діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу та їх вплив на побудову системи обліку і внутрішнього контролю;
- оцінити сучасний стан теорії й практики визнання та формування результатів діяльності підприємства, що відповідає потребам сучасного менеджменту;
- дослідити та розробити стратегію розвитку діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу з метою формування якісно нової системи управління, що є передумовою для вдосконалення обліку та внутрішнього контролю;
- удосконалити систему обліку результатів діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу з метою формування своєчасної, повної та достовірної інформації для потреб управління;
- сформувати організаційні засади системи внутрішнього контролю підприємств готельно-ресторанного бізнесу як важливої складової сучасної системи управління;
- розробити методіку внутрішнього контролю результатів діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу для підвищення контрольних функцій системи менеджменту й своєчасності їх реалізації.

Об'єктом дослідження є чинна система обліку та внутрішнього контролю діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, організаційних, методичних і практичних засад обліку та внутрішнього контролю діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Методи дослідження. Методологічною складовою магістерської роботи є використані загальнонаукові та специфічні методи дослідження: графічний – при дослідженні стану готельно-ресторанного бізнесу в Україні; спостереження, зіставлення – при дослідженні сучасної системи обліку і внутрішнього контролю; групування, класифікації та порівняння – для розгляду теоретичних складових обліку і внутрішнього контролю діяльності досліджуваних

підприємств; деталізації, системного підходу та моделювання – для побудови системи обліку і внутрішнього контролю діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Інформаційну базу дослідження становлять нормативно-правові акти України та зарубіжних країн, пов'язаних із діяльністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу, монографії, матеріали конференцій, періодичні видання науково-фахових журналів і наукометричних баз, електронні ресурси, особисті спостереження здобувача, звітність і показники аналітичного та синтетичного обліку підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Практичне значення одержаних результатів. Отримані у магістерській роботі результати наукового дослідження мають як теоретичне, так і практичне значення та є методичною основою для побудови системи обліку і внутрішнього контролю діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що наукові пропозиції спрямовані на формування аналітичного, достовірного та оперативного інформаційного забезпечення для системи управління підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Науково-теоретичні розробки та рекомендації, які отримані за результатами дослідження, впроваджені у практичну діяльність підприємств готельно-ресторанного бізнесу, що підтверджено довідками: ТОВ “Срібна земля” (довідка № 1.22/10 від 22.10.2019 р.) – методика обліку і контролю витрат діяльності підприємства;

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів та висновків викладених на 96 сторінках друкованого тексту, включає 11 таблиць та 12 рисунків. Список використаних джерел містить 101 найменувань.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано пропозиції наукового вирішення завдань, які полягають в обґрунтуванні теоретичних і розробці практичних рекомендацій із обліку та внутрішнього контролю спеціалізованих робочих активів, доходів, витрат і результатів діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Проведене дослідження дало змогу сформулювати такі висновки:

1. Результати дослідження доводять, що функціонування підприємств готельно-ресторанного бізнесу є важливою матеріальною складовою туристичної галузі національної економіки, яка полягає у наданні послуг з тимчасового розміщення та організації харчування. З метою детального розкриття сутності діяльності досліджуваних підприємств дисертантом виділено їх класифікацію, яка є оптимальною для ефективного управління та належної побудови системи обліку і внутрішнього контролю, що дає змогу запровадити децентралізовану систему управління за виділеними структурними підрозділами, а також виділити перелік основних та додаткових послуг, що пропонуються суб'єктом господарювання в залежності від рівня комфорту. Сформульовані концептуальні підходи до визнання і формування результатів діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу враховують особливості надання послуг з тимчасового розміщення й організації харчування та інших додаткових послуг відповідно до наявної організаційної структури, що дає можливість підвищити достовірність формування інформаційних потоків для оцінки результатів діяльності підприємства.

2. Запропоновано стратегію розвитку діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу, яка передбачає наявність плану управління, який спрямований на вибір відповідних цілей та напрямів діяльності й полягає у використанні системного підходу за здійснюваними бізнес-процесами, опрацювання напрямів їх постійного вдосконалення, оптимізації організаційної структури, постійного контролю за використанням спеціалізованих робочих активів, рівнем доходів та витрат, політики ціноутворення й розширення ринків збуту, що дасть змогу сформулювати

конкурентні переваги на ринку готельно-ресторанних послуг України. Доцільність впровадження стратегії розвитку в діяльність досліджуваних підприємств підтверджується побудовою якісно нової системи управління, що є передумовою для ефективного наукового пошуку напрямів удосконалення системи обліку та внутрішнього контролю як важливої складової інформаційного забезпечення менеджменту суб'єкта підприємництва.

3. Підвищення рівня якості управління діяльністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу зумовлюється потребами формування достовірного та своєчасного інформаційно-аналітичного забезпечення. Систематизація, формування й узагальнення облікової інформації про спеціалізовані робочі активи, витрати та доходи за виділеними центрами відповідальності є можливими завдяки розробленим формам первинної документації та відомостям обліку. Розроблений план рахунків управлінського обліку визначає повноту інформаційної системи бухгалтерського обліку про здійснені бізнес-процеси в структурованому вигляді, що розширює аналітичність інформації за встановленими параметрами та є складовим напрямом удосконалення обліково-інформаційного забезпечення системи обліку.

4. Вимоги сучасного менеджменту передбачають формування оперативної інформації про понесені витрати та отримані доходи з метою оперативного формування результатів діяльності для визначення рентабельності надання послуг та оцінки рівня завантаженості. Для формування такого інформаційно-аналітичного забезпечення запропонована методика обліку результатів діяльності, яка полягає в тому, що інформація є більш аналітичною в розрізі видів послуг, центрів витрат і центрів відповідальності. Запропонована методика обліку результатів діяльності передбачає групування доходів і витрат за запропонованою системою взаємопов'язаних елементів (аналітикою робочого плану рахунків управлінського обліку, розроблених відомостей обліку, порядку систематизації й узагальнення інформації).

5. Ефективне функціонування підприємств готельно-ресторанного бізнесу залежить від запровадження системи внутрішнього контролю, що враховує організаційну структуру та особливості надання основних та

додаткових послуг. Доведено, що система внутрішнього контролю має незадовільний стан через відсутність системного підходу до проведення контрольних процедур та відсутність належного організаційного забезпечення системи контролю. Визначено порядок регламентного забезпечення системи внутрішнього контролю відповідно до виділених об'єктів та суб'єктів контролю, контрольних процедур на основі концептуальних принципів внутрішнього контролю, що забезпечить ефективність управління діяльністю підприємства.

6. Удосконалено методику внутрішнього контролю результатів діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу, що забезпечує цілісну систему управління інформацією про отримані доходи, понесені витрати та сформовані фінансові результати за видами послуг, виділеними рівнями контролю, центрами відповідальності із застосуванням зазначених контрольних процедур. Одним із важливих елементів внутрішнього контролю, що дає можливість контролювати результати діяльності, є застосування форм внутрішньої звітності: відомостей контролю з формування собівартості проданих товарів у ресторані та наданих готельних послуг; контрольно-накопичувальної відомості витрат обігу ресторанного підрозділу та відомостей внутрішнього контролю доходів від продажу товарів у ресторані та доходів від надання готельних послуг. Застосування форм звітностей та порядок роботи з ними полягає у формуванні якісно нового інформаційного забезпечення, що дає змогу оперативно реагувати на зміни у діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>